

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. P. Paludu, v právnej veci žalobcu **V. F., P.**, *zastúpeného JUDr. R. H., advokátom so sídlom v B.*, proti žalovanému **Krajskému riaditeľstvu policajného zboru, Krajskému dopravnému inšpektorátu**, Špitálska 14, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. p. KRP-P-166/DI- BCP-2010 z 18. októbra 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/288/2010-38 z 1. decembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/288/2010-38 z 1. decembra 2011 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. KRP-P-166/DI-BCP-2010 zo dňa 18. októbra 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 416,63 Eur a náhradu iných trov konania vo výške 66,- Eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie o priestupku

Rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II z dňa 13. augusta 2010 č. p.: ORP-P-706/II-OBCP—2010-V bol V. F. uznaný za vinného z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. c/, k/ zákona č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZP) na tom skutkovom základe, že dňa 9. júla 2010 o 01.45 hod. v Bratislave po Vrakunskej ul. viedol motorové vozidlo Mercedes 220 CDI ev. č. B., pričom náhle zabočil na Podzáhradnú ul., kde zastavil vozidlo pred domom č. 3 a na miesto vodiča si presadla spolujazdkyňa. Následne bol žalobca kontrolovaný hliadkou polície. Počas kontroly bol vyzvaný k vykonaniu dychovej skúšky na zistenie požitia alkoholických nápojov pred jazdou, ktorú odmietol vykonať ustanoveným spôsobom. Pri kontrole taktiež nepredložil vodičský preukaz.

Za tento priestupok mu bola podľa § 22 ods. 2 písm. a/ ZP uložená pokuta vo výške 600 Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 24 mesiacov. Bola mu tiež uložená povinnosť nahradiť trovy konania v sume 16 Eur.

Voči rozhodnutiu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný tak, že zmenil výrokovú časť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, podľa ktorého žalobca sa uznáva vinným zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1, písm. c/, k/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch tak, že písmeno c) v ustanovení § 22 ods. 1 nahradil v danom ustanovení písmenom a). Zároveň žalovaný rozhodnutím znížil pokutu na výšku 400 €, v ostatnej časti zostalo rozhodnutie nezmenené.

II.

Konanie na súde I. stupňa

Krajský súd v Bratislave na základe žaloby žalobcu preskúmal správne konanie a rozhodnutia v ňom vydané.

Žalobca v žalobe tvrdil, tak ako aj v podanom odvolaní voči prvostupňovému správne rozhodnutiu, že došlo k porušeniu zákona. V podstate uviedol, že priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. a), k) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej iba ZP) sa nemohol dopustiť, pretože bol spolujazdcom a nie vodičom, pred jazdou si bol vedomý, že bude požívať alkoholické nápoje na oslave svojich narodenín, preto požiadal priateľku

P. B. o odvoz – riadenie vozidla a preto ani nemal u seba doklad oprávňujúci ho riadiť motorové vozidlá a ani sa nepodrobil dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu. Správanie hliadky, ktorá tvrdí, že riadil vozidlo, oznámil na Inšpekciu Ministerstva vnútra SR a napriek jej tvrdeniu sa priestupku nedopustil, pričom tvrdenia svedkov B. a K. vôbec neboli v správnom konaní vyhodnotené. Navrhol zrušiť rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové správne rozhodnutie a vec vrátiť žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore jednou z hlavných úloh policajného zboru vyplývajúcich z § 2 ods. 1 písm. j) uvedeného zákona, je dohliadať na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a podľa § 2 ods. 1 písm. k) cit. zákona odhaľovať priestupky a zisťovať ich páchatel'ov a priestupky objasňovať a prejednávať. Občan pri vzniku služobného pomeru policajta skladá služobnú prísahu podľa § 17 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaný nezistil okolnosti, ktoré by smerovali k tomu, že hliadka PZ konala v rozpore so zákonom a sledovala iný zámer, preto aj žalovaný považuje tvrdenie hliadky PZ, že motorové vozidlo viedol žalobca, za hodnoverné a nespochybniteľné.

MV SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby uznesením ČVS SKIS-241/IS-1-V-2010 zo dňa 22.07.2010 vec podozrenie zo spáchania prečinu zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona odovzdala na disciplinárne konanie, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods 1 písm. a,c,d a podľa ods. 2 alebo 3 Trestného poriadku, nakoľko žiadne zistené skutočnosti ani verbálne vyjadrenie oznamovateľky nenasvedčujú na čo i len dôvodné podozrenie, že príslušník PZ konal v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Policajt vlastne zisťoval skutkový stav možného priestupku, ktorý vnímal svojimi zmyslami, či nie je konanie v úmysle spôsobiť niekomu škodu a už vôbec nie konanie smerujúce k zadováženiu prospechu pre seba alebo inú osobu. Zo zistených skutočností vyplýva, že motívom konania príslušníka PZ bolo objasňovanie skutočností, ktoré vnímal a ktoré vyhodnotil ako podozrenie z priestupku. Príslušník PZ osádka vozidla predtým nepoznal a reagoval iba na zmenu smeru jazdy vozidla po spozorovaní hliadky, teda nemal žiadny motív si výmenu vodiča vymyslieť a tak spôsobiť škodu žalobcovi zadržaním vodičského preukazu.

Z týchto dôvodov žalovaný navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a napadnuté rozhodnutie potvrdiť a nepriznať žalobcovi náhradu trov konania. Priestupok bol, podľa jeho názoru, dostatočným spôsobom zistený, zdokumentovaný a zhromaždené dôkazné prostriedky

boli postačujúce pre vydanie rozhodnutia vo veci samej a v postupe správneho orgánu neboli zistené žiadne procesnoprávne pochybenia, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia o priestupku.

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom 1. decembra 2011 potvrdil napadnuté rozhodnutie žalovaného tým, že žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že zo správy o výsledku objasňovania priestupku a zo záznamu policajtov, ktorí zistili priestupok, jednoznačne vyplynulo, že popis skutku uvedený v rozhodnutí je totožný so skutkom, ako ho popísali a zdokumentovali príslušníci policajného zboru. Súd nemá dôvod spochybňovať tvrdenie policajtov, ktorí dokumentovali priestupok a ktorí uviedli, že žalobcu videli zreteľne na mieste vodiča, ako vedie motorové vozidlo a ako po zastavení si presadá na miesto spolujazdca. Policajti nemali žiadny motív si výmenu vodiča vymyslieť, nakoľko posádka vozidla predtým nepoznali a len reagovali na náhlu zmenu smeru jazdy žalobcu. Žalovaný postupoval správne, ak výpovede obidvoch policajtov považoval za hodnoverné a postačujúce pre rozhodnutie vo veci. Je potrebné zdôrazniť, že zodpovednosť policajtov je širšieho rozsahu, posudzuje sa prísnejšie, čo zodpovedá ich spoločenskému postaveniu. Každý príslušník PZ má väčšiu zodpovednosť za svoje konanie a svojim povolaním a profesiou má byť svojim správaním vzorom vo vzťahu k ostatným občanom, pričom konanie policajtov sa pre služobné pomery posudzuje cez prizmu zloženej služobnej prísahy. Súd nezistil okolnosti, ktoré by smerovali k tomu, že by príslušníci PZ konali v rozpore so zákonom, resp. so služobnou prísahou a sledovali iný zámer ako objasňovanie skutočností, ktoré vnímali a ktoré vyhodnotili ako podozrenie z priestupku. Sám žalobca popisuje vo svojej ústnej sťažnosti, že konanie jedného z policajtov bolo korektné, avšak v žalobe už uvádza, že tvrdenia oboch príslušníkov PZ sú nevierohodné a prinajmenšom pochybné. Predmetom dokazovania sú tvrdenia o skutočnostiach, ktoré sú dôležité pre rozhodnutie. V tomto prípade sú to najmä skutočnosti svedčiacie o tom, či žalobca v danom prípade viedol motorové vozidlo a či sa následne odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu. Úlohou prvostupňového i druhostupňového správneho orgánu nebolo dokázať, či sa príslušník PZ následne pri kontrole vozidla, ako tvrdí žalobca nevhodne správal, t.j. arogantným a vulgárnym spôsobom, keďže to je predmetom dokazovania iných orgánov.

Súd ďalej zistil z jednotlivých dôkazov, že tvrdenia členov posádky ohľadom času príchodu hliadky polície k zastavenému autu sa rôznia, nakoľko zo zápisnice z ústneho pojednávania o priestupku vyplýva, že právna zástupkyňa žalobcu stanovila čas príchodu hliadky k zastavenému vozidlu cca 2 minúty po zastavení vozidla a podobne tomu je aj v uznesení MV SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby, ČVS:

SKIS-241/IS-1-V-2010, kde sa uvádza, že oznamovateľka P. B. uviedla čas príchodu hliadky cca 1 minúta, pričom v podanej žalobe žalobca uvádza čas príchodu hliadky cca 5 až 7 minút po zastavení vozidla, čo sa javí ako zjavný rozpor medzi jednotlivými tvrdeniami členov posádky. Svedecké výpovede členov posádky vozidla správny orgán správne nepovažoval za hodnoverné, keďže sa jedná o osoby, ktoré tvorili posádku motorového vozidla, ktoré viedol žalobca. Ich svedecké výpovede nemohol vyhodnotiť ako dôveryhodné a prihliadať na ne, rovnako ako ani na tvrdenie žalobcu, že motorové vozidlo nevedol, ktoré vyhodnotil ako účelové a nepresvedčivé.

Keďže žalobca sa v minulosti opakovane dopustil priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a ani opakované ukládanie pokút za dopravné priestupky neviedli u žalobcu k náprave, podľa názoru súdu I. stupňa postupovali správne orgány správne, keď žalobcovi za prejednaný priestupok uložili nielen peňažnú pokutu, ale aj zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na obdobie 24 mesiacov.

Vychádzajúc z pripojeného administratívneho spisu dospel Krajský súd v Bratislave k záveru, že námietky žalobcu uvedené v žalobe nie sú takými námietkami, s ktorými by sa už žalovaný vo svojom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal. Tieto námietky preto nemohli obstať ani v súdnom konaní. Podľa názoru krajského súdu správne orgány oboch stupňov správne vyhodnotili skutkový stav a správne aplikovali príslušné ustanovenia zákona o cestnej premávke a zákona o priestupkoch. Hodnotením zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu krajský súd nezistil logické, vecné ani právne pochybenia a na základe uvedených skutočností žalobu zamietol.

III.

Odvolanie, vyjadrenie

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Dôvodil, že

- a) v konaní došlo k jednej z väd uvedených v § 221 ods. 1 (najmä)
 - súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V podrobnom odôvodnení odvolania poukázal najmä na to, že napadnuté správne rozhodnutia sa opierajú výlučne o výpovede príslušníkov hliadky a neberú na vedomie a nehodnotia vôbec výpovede žalobcu a svedkov z jeho vozidla. Súd I. stupňa sa neodôvodnene stotožnil s tvrdením, že občan pri vzniku služobného pomeru policajta skladá služobnú prísahu podľa § 17 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, a teda podľa správneho orgánu nie je dôvod pochybovať o pravdivosti jeho výpovede. Výpovede P. B. a M. K. považoval naopak súd I. stupňa bez ďalšieho za neverohodné. Ani správne orgány, ani krajský súd sa nezaoberali a nevyhodnotili správanie sa jedného zo zakročujúcich policajtov, ktorý sa správal nevhodne a pýtal peniaze za vybavenie priestupku, s výnimkou konštatovania, že voči policajtom nebola vyvodená trestná zodpovednosť za zneužívanie právomoci verejného činiteľa. Súd sa nezaoberal tým, že žalobca počas zákroku dvakrát telefonoval na linku 158. Ďalej poukázal na to, že žalobca nemohol a nemôže v súlade so zásadou prezumpcie neviny byť nijakým spôsobom nútený k priznaniu a vinu mu musia preukázať orgány objasňujúce priestupok. Z toho rezultoval tiež záver, že vo veci nebol dostatočne zistený skutkový stav a ten nebol správne právne posúdený. Z týchto dôvodov sa žalobca nemohol dopustiť priestupku, za ktorý bol postihnutý a ktorý je predmetom prieskumného konania pred súdom.

Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného č. p. KRP-P-166/DI-BCP-2010 z 18. októbra 2010 i Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II č. p. ORP-P-706/II-OBCP-2010-V z 13. augusta 2010 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zotrval na tom, že priestupok bol preukázaný a bola zaň vyvodená zodpovednosť v súlade so zákonom. U zakročujúcich policajtov nebol zistený žiadny dôvod poškodiť žalobcu tým, že ho označí za páchatel'a priestupku, o čom svedčí aj rozhodnutie Inšpekcie MV SR o oznámení P. B. a preto nemožno ničím spochybníť tvrdenia hliadky PMJ, že vozidlo pred zastavením na Podzáhradnej ulici viedol žalobca. Navrhol preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

IV.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom odvolacím.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. Odvolací súd vzhľadom na ďalej uvádzané pochybenia nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 26. septembra 2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorými bol žalobca uznaný za vinného z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. c), k) ZP na tom skutkovom základe, že dňa 9. júla 2010 o 01.45 hod. v Bratislave po Vrakunskej ul. viedol motorové vozidlo Mercedes 220 CDI ev. č. B., pričom náhle zabočil na Podzáhradnú ul., kde zastavil vozidlo pred domom č. 3 a na miesto vodiča si presadla spolujazdkyňa. Následne bol žalobca kontrolovaný hliadkou polície. Počas kontroly bol vyzvaný k vykonaniu dychovej skúšky na zistenie požitia alkoholických nápojov pred jazdou, ktorú odmietol vykonať ustanoveným spôsobom. Pri kontrole taktiež nepredložil vodičský preukaz.

Za tento priestupok mu bola podľa § 22 ods. 2 písm. a/ ZP uložená pokuta vo výške 600 Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 24 mesiacov, ako aj povinnosť nahradiť trovy konania v sume 16 Eur.

Na základe odvolania žalobcu žalovaný v odvolacom konaní znížil uloženú pokutu zo 600 na 400 Eur a kvalifikáciu konania zmenil z ustanovenia § 22 ods. 1 písm. c), k) ZP na § 22 ods. 1, písm. a), k) ZP. V ostatných častiach zostal skutkový i právny stav uvedený v rozhodnutí správneho orgánu I. stupňa, nezmenený.

Podľa § 2 ods. 1 ZP, priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 22 ods. 1 písm. a), a k) ZP, priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto

a) ako vodič vozidla sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky spôsobom ustanoveným osobitným predpisom, 3a) hoci by také vyšetrenie nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie,

k) iným konaním, ako sa uvádza v písmenách a) až j), poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Podľa § 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (ďalej len „ZCP“) tento zákon upravuje pravidlá cestnej premávky, **práva a povinnosti osôb v súvislosti s cestnou premávkou**, pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej premávky, vedenie vozidiel, evidenciu vozidiel a správne delikty za porušenie tohto zákona.

Policajt dáva znamenie na zastavenie vozidla zdvihnutím ruky alebo zdvihnutým zastavovacím terčom (č. Z 5a), alebo svietidlom vyžarujúcim svetlo červenej farby, ktorým pohybuje v hornom polkruhu. Z idúceho vozidla môže dávať policajt toto znamenie kývaním ruky zvisle hore a dolu, vysunutým zastavovacím terčom alebo rozsvietením nápisu STOP umiestneného na vozidle. Z idúceho vozidla možno pokyn na zastavenie vozidla zdôrazniť zvláštnym výstražným svetlom, prípadne aj zvláštnym zvukovým znamením podľa § 40 zákona. Pokyn na zastavenie vozidla možno dávať z vozidla idúceho pred zastavovaným vozidlom, ako aj z vozidla idúceho za zastavovaným vozidlom. Pri zastavovaní vozidla idúceho pred vozidlom, z ktorého policajt dáva pokyn na zastavenie vozidla, sa zvláštne výstražné svetlo a zvláštne výstražné zvukové znamenie použije vždy.

Podľa § 2 ods. 2 písm. u/ ZCP na účely tohto zákona sa rozumie vodičom osoba, ktorá vedie vozidlo.

Podľa § 3 ods. 1 ZCP, účastník cestnej premávky je povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky ustanovené v tomto zákone.

Podľa odseku 2 písm. c/ toto ustanovenia účastník cestnej premávky je ďalej povinný poslúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta súvisiaci s výkonom jeho oprávnení pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, strpieť výkon jeho oprávnení, ako aj pokyny iných osôb, ktoré na to oprávňuje tento zákon alebo osobitný predpis.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného predpisu vodič je povinný mať pri sebe platné doklady predpísané týmto zákonom alebo osobitným predpisom.

Podľa § 137 ods 2, písm. b/ ZCP porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je odmietnutie podrobiť sa vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si zaobstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov.

Podľa § 51 zákona č. 372/1990 Zb.(ďalej iba ZP), ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 60 ods. 1 ZP orgány oprávnené objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) sú pri objasňovaní priestupkov oprávnené

a) vyžadovať vysvetlenie od fyzických osôb alebo právnických osôb; vysvetlenie od maloletého alebo mladistvého možno vyžadovať len za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo fyzickej osoby, ktorá sa osobne stará o maloletého alebo mladistvého na základe rozhodnutia podľa osobitných predpisov, 8b) alebo zástupcu zariadenia, v ktorom je maloletý alebo mladistvý umiestnený na základe rozhodnutia súdu podľa osobitných predpisov, 8c) alebo zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

b) vyžadovať vysvetlenie od štátnych orgánov alebo obcí,

c) vyžadovať odborné vyjadrenie od príslušných orgánov,

d) vykonávať alebo vyžadovať úkony potrebné na zistenie totožnosti osôb a ich pobytu,

e) vyžadovať predloženie potrebných podkladov, najmä spisov a iných písomných materiálov.

Podľa § 60 ods. 2 ZP o úkonoch uvedených v odseku 1 napíše orgán oprávnený objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) záznam alebo ich výsledok zapíše do správy o výsledku objasňovania priestupku.

Podľa § 60 ods. 4 ZP správa o výsledku objasňovania priestupku podľa odseku 3 písm. d/ obsahuje a/ označenie orgánu, ktorý vykonával objasňovanie, b/ stručné a výstižné popísanie skutkového stavu s uvedením, o aký priestupok ide, c/ osobné údaje podozrivého z priestupku, poškodeného a prípadných svedkov spolu so stručným obsahom ich výpovede. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia – k správe o výsledku objasňovania priestupku podľa odseku 4 sa pripoja všetky dôkazy, ktoré sa získali počas objasňovania priestupku.

Preskúmaním predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že správne orgány – Okresný ani Krajský dopravný inšpektorát – aplikovali nesprávne najmä ustanovenia zákona o priestupkoch v znení neskorších predpisov na vzniknutú situáciu.

Predovšetkým je dôležité uviesť, že v cestnej premávke orgány policajného zboru zabezpečujú plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky uplatňovaním oprávnení uvedených v zákone a vykonávacích predpisoch. Zákon ani vykonávacie predpisy nepredpokladajú zneužívanie jeho ustanovení, avšak z dôvodu, aby nevzniklo podozrenie, že sa tak predsa len nestalo, musia byť oprávnenia policajta v doprave (a rovnako tak i na iných úsekoch činnosti) používané striktne v súlade so zákonom.

Ak vznikne podobná situácia ako v prerokúvanom prípade, nemôže mať policajný orgán ako orgán objasňujúci priestupok i orgán, ktorý zistil jeho spáchanie a odovzdal ho na prejednanie priestupkovému orgánu, komplikácie s predložením dôkazov o jeho spáchaní.

Na priestupkové konanie, ktoré má povahu „trestného“ konania, sa z dôvodu podobnej povahy v podstate (aj keď nie bez výnimiek) vzťahujú všetky základné zásady trestného konania. Na rozdiel od trestného konania však v priestupkovom konaní v doprave k spáchaniu skutku dochádza spravidla vždy za prítomnosti policajných orgánov, ktoré vystupujú nielen ako orgány objasňujúce priestupok, ale aj ako svedkovia. To na jednej strane uľahčuje ich preukázanie a sťažuje možnosti obštrukcií na strane priestupcov, na strane druhej však zvyšuje nároky na orgány objasňujúce priestupok, aby správnu aplikáciou právnych noriem vylúčili akékoľvek pochybnosti o manipulácii konania o priestupku, v snahe za každú cenu usvedčiť potenciálneho páchatel'a.

Zo znenia úvodného ustanovenia zákona o cestnej premávke vyplýva nielen to, že upravuje práva a povinnosti osôb v súvislosti s cestnou premávkou, pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej premávky, ale aj to, že sa v súlade

so zásadou právneho štátu uvedeného v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepoužije svojoľne a dokonca v rozpore s významom a účelom zákona.

V týchto súvislostiach je preto dôležité v prebiehajúcom konaní ozrejmiť, čo viedlo policajnú hliadku v zložení ppor. M. P. a npráp. K. 9. júla 2010 okolo 1.45 hod. k prenasledovaniu vozidla, ktoré mal viesť ako vodič žalobca a za predpokladu, že taký dôvod spočíval v podozrení, že vodič pácha priestupok, malo to nájsť odraz prinajmenšom v úradných záznamoch vyhotovených touto hliadkou v správe o objasňovaní priestupku (ďalej iba správa). Ani zo správy ani zo záznamu uvedenej hliadky nič také nevyplýva. Logicky sa preto ponúka otázka, v čom spočíva činnosť hliadky PMJ PZ KR PZ v Bratislave, ak vozidlo, ktorého spôsob jazdy ani správanie vodiča nejavia žiadne známky spáchania, či dopúšťania sa priestupku, je vytypované ako vozidlo potenciálneho priestupcu a je náhle, z popudu hliadky a jej vlastnej úvahy, objektom prenasledovania.

Správny a zákonný postup v prípade podozrenia zo spáchania priestupku mal spočívať v okamžitom zastavení vozidla (vzhľadom k nočnej dobe takmer ihneď po jeho spozorovaní) a následnej okamžitej kontrole dokladov a požitia návykových látok vrátane alkoholu. Ak sa tak nestalo, vznikli odôvodnené pochybnosti nielen o tom, aký bol účel prenasledovania vozidla, ale aj o tom, kto bol vodičom prenasledovaného vozidla, a ak to bol žalobca, z akých dôvodov, pri nedostatku kamery na snímanie, nebol postup hliadky o objasňovaní priestupku od samého počiatku - od spozorovania vozidla do jeho zastavenia, zaznamenaný o to podrobnejšie v správe. Záznam, vyhotovený dodatočne po vyhotovení správy bez prítomnosti potenciálneho páchatel'a priestupku, navyše povrchno, podobne ako správa, zrejme nie je celkom v súlade s ustanovením § 60 ods. 1 písm. a/ ZP (tu sa majú na mysli najmä záznamy, ktoré správne orgány – v tomto prípade policajti – vyhotovia na základe úkonov vykonaných voči tretím osobám, napr. svedkom priestupku, nie o ich vlastných zisteniach, pretože tie by mala obsahovať samotná správa) a opakovane zvyšuje podozrenie z možnosti manipulovať s faktami a upravovať ich podľa potreby hliadky a v rozpore so záujmami priestupcu, najmä keď sa žalobca už k nim (na rozdiel od správy vyhotovenej na mieste priestupku) nemohol vyjadriť. Najpodstatnejšie však je, že správa, záznam a neskoršie podané vysvetlenia členov hliadok obsahujú tvrdenia, že v noci o 1.45 hod. zbadali (spoločne obaja naraz?) za sebou jazdiace vozidlo, v ňom ako vodiča spoznali bezpečne a preukázateľne žalobcu (napriek neskorej nočnej hodine a tým výrazne zníženým podmienkam viditeľnosti, cez spätné zrkadlá, nepredpokladajúc, že sa po vozidle obzerali zo svojich sedadiel?), bez uvedenia vzdialenosti vozidiel medzi sebou (pretože je rozdiel pozorovať, kto riadi vozidlo idúce za vozidlom, z ktorého sledujem posádku nasledujúceho vozidla, ak je vzdialenosť 5 metrov alebo 50

metrov (o tom sa v správe o výsledku objasňovania priestupku, tak aby bola hodnoverná, nič neuvádza), ako aj správanie sa hliadky počas kontroly posádky vozidla, vzbudzujú vážne pochybnosti o spáchaní priestupku, tak ako je popísaný hliadkou.

Ak k tomu pripočítame sporný časový úsek, počas ktorého hliadka nemohla po odbočení vidieť vozidlo údajne riadené žalobcom a tiež v spise sa nenachádzajúci odpis hovorov žalobcu na číslo 158, (hovory sú archivované), je namieste súhlasiť so žalobcom, že skutkový stav tak ako bol zistený doposiaľ, nedáva dostatočný podklad pre záver, že bol spáchaný priestupok, a ak, tak kto je jeho páchatelom.

Treba mať totiž na zreteli, že páchatel priestupku je v konaní o priestupku vždy v menej výhodnom postavení brániacej sa osoby, ktorá musí znášať postup a rozhodnutie orgánov objasňujúcich priestupok a fakticky až po podaní žaloby na preskúmanie rozhodnutia a postupu správnych orgánov objasňujúcich priestupok na súd sa postavenia žalobcu i žalovaného vyrovnajú tým, že z oboch strán sa stávajú rovnocenní účastníci súdneho sporu. To je nakoniec i jeho účel v súlade s už citovaným ustanovením § 244 ods. 1 O. s. p.

Ak príslušníci polície ppor. P. a npráp. K. mali úmysel postihnúť páchatel'a priestupku, mali konať v súlade so zákonom a profesionálne. Ak počas zákroku volal žalobca na číslo 158, bolo potrebné pre verifikáciu, kto sa správal hrubo a urážlivo (či žalobca alebo hliadka), či sa hliadka riadne predstavila, mala označovacie prvky a podobne, zadovážiť dôkazy o tom do priestupkového spisu a najmä ich vykonať ako dôkazy v správnom konaní a vyhodnotiť ich. Doplnenie správy o priestupku, resp. spísanie úradného záznamu, by sa malo vždy vykonať za prítomnosti páchatel'a priestupku tak, aby bola splnená zákonná podmienka možnosti priestupcu vyjadriť sa ku všetkým, teda i novým tvrdeniam do správy doplneným.

Správa o výsledku objasňovania priestupku, pokiaľ ide o skutkový stav, doslova uvádza: „Horeuvedený vodič (V. F.) viedol horeuvedené MV (Mercedes 220 CDI) po ulici Vrakunská a keď nás zbadal, náhle zabočil na ulicu Podzáhradnú a pred domom č. 3 zastavil a spolujazdkyňa si presadla na miesto vodiča a horeuvedený vodič si presadol na miesto spolujazdca vedľa vodiča, toto vozidlo sme mali neustále na dohľad a všetko sme videli. Odmietol vykonať dychovú skúšku na prítomnosť alkoholu.“

Je otázne, ako hliadka mohla mať vozidlo žalobcu neustále na dohľad, ak toto jazdilo s istým nezisteným odstupom za vozidlom hliadky, náhle zabočilo na inú ulicu, než po ktorej išla hliadka, a to medzi zástavbu, pričom hliadke muselo trvať určitú dobu, aspoň niekoľko sekúnd, než svoje vozidlo otočila do protismeru, vrátila sa na miesto odbočenia vozidla žalobcu a začala ho prenasledovať. V tomto čase nemohla hliadka vozidlo ani jeho posádku vidieť. Správa o výsledku objasňovania je v tomto smere neúplná a spoločne s ďalšími už

uvedenými okolnosťami vzbudzuje pochybnosti o možnosti videnia vodiča vozidla jazdiaceho za vozidlom hliadky v nočnej dobe, cez spätné zrkadlo, či zrkadlá. Ak hliadka vozidlo nezastavila a v momente zastavenia za volantom nesedel ako vodič žalobca, musí svoje tvrdenie, že tomu tak bolo, preukázať záznamom z kamery, fotoaparátu, iného záznamu, či výpovede. Navyše ak existujú dve odlišné výpovede svedkov B. a K., ktorí neboli označení za páchatel'ov krivého obvinenia za oznámenia na členov hliadky z 12. júla 2010 pred Inšpekciou MV SR.

Ak k tomu navyše existuje podozrenie o prinajmenšom neetickom a neprofesionálnom konaní zakročujúcej hliadky, pri neexistujúcom dôkaze v podobe odpisu opakovaného telefonického hovoru žalobcu na linku 158, je namieste prisvedčiť tvrdeniam žalobcu, že skutkový stav v tomto prípade nebol riadne zistený. Spoliehať sa iba na to, že príslušník polície sa nemôže myliť, pretože je viazaný prísahou, aj keď objektívne nemohol vidieť, pozorovať, či identifikovať vodiča pre nočnú dobu, vzdialenosť a pomery viditeľnosti alebo mal minimálne výrazne sťažené podmienky takého pozorovania, identifikovania, či videnia je prinajmenšom v rozpore so zásadou správneho konania vyjadrenou v § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, podľa ktorej povinnosťou správneho orgánu je zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si zaobstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov.

Úlohou orgánov polície v doprave je zaisťovať bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Je otázne, či prerokúvaný prípad je tým typickým a markantným príkladom postihu najzávažnejších priestupkov v doprave, ak k nemu vôbec došlo.

Z tohto dôvodu je preto nevyhnutné prihliadať na to, aby boli postihovaní predovšetkým páchatelia priestupkov, ktorí sa opakovane a závažným spôsobom dopúšťajú konania vysoko nebezpečného pre spoločnosť najmä jeho následkami.

Z toho hľadiska orgány polície mali dbať nielen na to, aby splnili svoju zákonnú povinnosť preukázať vinu páchatel'a, ale tiež nekompenzovať výškou pokuty a zákazu činnosti neochotu žalobcu dobrovoľne prispieť k objasneniu priestupku.

Vzhľadom na to, že zasahujúca hliadka PMJ sama svojim postupom spochybnila zistenia o priestupku, je nevyhnutné vykonať nariadené úkony – výsluchy svedkov, zabezpečiť a vyhodnotiť telefonáty žalobcu na linku 158 počas zákroku, ako aj zistiť, ako bolo skončené disciplinárne konanie iniciované P. B., prípadne ďalšími ešte vykonateľnými dôkazmi (doplňujúcimi výpoved'ami zasahujúcich príslušníkov odstraňujúcimi pochybnosti o zákonnosti ich postupu) podporiť tvrdenie, že žalobca bol vodičom vozidla, ktoré

12. júla 2010 sledovali a neskôr žalobcu i kontrolovali pred domom s popisným číslom 3 na Podzáhradnej ulici v Bratislave.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že v konaní správnych orgánov boli zistené také vady, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Keďže na uvedené okolnosti krajský súd neprihliadol, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 O. s. p.).

Po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie budú mať správne orgány možnosť doterajšie pochybenie napraviť a v súlade so zákonom zistiť správny a nepochybný skutkový stav, pričom podľa § 250ja ods. 4 O. s. p. súd prvého stupňa aj správny orgán sú viazané právnym názorom odvolacieho súdu, ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal ich náhradu v uplatnenej výške. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 66 Eur z titulu zaplatených súdnych poplatkov, ako aj trovy právneho zastúpenia vo výške 416,63 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku.

Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z:

- náhrady za tri úkony právnej služby:
 - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom – plnomocenstvo zo dňa 26.07.2010 (§ 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky) – 120,23 €,
 - písomné podanie na súd vo veci samej – podanie žaloby zo dňa 10.12.2010 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) – 120,23 €,
 - písomné podanie na súd vo veci samej – podanie odvolania zo dňa 17.01.2012 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) – 127,16 €,
- režijného paušálu (§ 16 ods. 3 vyhlášky) – $2 \times 7,21 + 7,63 = 22,05$ € a
- DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky z náhrady za jeden úkon právnej služby (podanie odvolania) a prislúchajúceho režijného paušálu vo výške spolu 26,96 €.

Odvolací súd nemohol žalobcovi priznať DPH z náhrady za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie žaloby) a prislúchajúcich režijných paušálov, keďže žalobca bol pri týchto úkonoch zastúpený advokátkou JUDr. V. T. a v spise sa

nenachádza a ani žalobca nepredložil odvolaciemu súdu potvrdenie (Osvedčenie o registrácii pre DPH), že by JUDr. V. T. bola platcom DPH.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi vyššie uvedenú náhradu trov konania spolu vo výške 482,63 Eur (416,63 + 66) k rukám jeho právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. septembra 2012

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková